

Hincz Gyula (1904-1986)

Szamárhegy

Olaj, vászon, faroston 48x56 cm

Jelezve jobbra lent: Hincz Gyula 1935

Kikiáltási ár: 600.000 Ft

Rabinovszky Máriusz sommás ítélete a pályakezdő Hincz Gyuláról rendkívül találó: *Bizonyára még sokféle gúnyát fog váltani művészete ...* Az 1929-es jóindulatú kritika igaz lehet Hincz egész életművére is, amely stíluskavalkádként és sokszínű, Picassóhoz mérhető, koherens művészi fejlődésként egyaránt interpretálható. A fiatal festő már a gimnáziumban megismerkedett Galimberti Sándor munkásságával, s főiskolai éveiben is az avantgárd törekvések mellett kötelezte el magát. Emiatt összeütközésbe került mesterével, Rudnay Gyulával, és többéves kihagyás után Vaszary Jánosnál fejezte be tanulmányait 1929-ben. A húszas évek vége sikerekben gazdag időszak: Kádár Béla segítségével bemutatkozhat a berlini Sturmiban, művei szerepelnek a KUT és az UME kiállításain és önálló tárlata nyílik a Tamás Galériában Mattis Teutsch Jánossal és Mészáros Lászlóval közösen. Az 1930-ban elnyert római ösztöndíja azonban felemásra sikeredett, három év helyett csak kilenc hónapot töltött az Örök Városban. Hazatérése után további sorsára erőteljesen rányomta bélyegét római kudarca és összekülönbözése a hivatalos művészetpolitikával, csak 1938-ban jutott ismét kiállítási lehetőséghez (Ernst Múzeum). A harmincas évek művészi terméséről csak keveset tudunk, maga Hincz sem szívesen vall a nélkülözés éveiről. Minden bizonnyal anyagi okok miatt

volt kénytelen felhagyni a húszas évek végének kubista-szürrealista kísérletezéseivel, s az Ernst Múzeumban már csendéleteket és balatoni tájképeket állított ki.

Hincz visszaemlékezéseiből kiderül, hogy a harmincas években Szentendrén is gyakran megfordult, s konkrétan a Szamárhegyen is festett tájképeket. Szentendrei munkáiról azonban keveset tud a szakirodalom, tárgyalásuk többnyire hiányzik a Kossuth-díjas mester pályaképéből. Maga Hincz viszont szívesen emlékszik vissza ezidőtájt festett műveire: *“Évekkel ezelőtt két jelentős munkámat találtam meg a BÁVNÁL, melyek közül egyiket-másikat Szentendrén csináltam.”* 1935-re datált képünk is egy dombról (Szamárhegy) leereszkedő, hangulatos, szentendrei háztetőkkel övezett utcácskát ábrázol. A megfestés módja távol áll a kubizmus vagy a szürrealizmus trouvaille-aitól, előképeit inkább a kor posztnagybányai illetve szentendrei festészetében találhatjuk. A széles, pasztózus ecsetvonások főiskolai mestere, Vaszary franciás könnyedségét idézik, a kép egésze mégis inkább a szerkezetes naturalizmus tradíciójához illeszkedik. Úgy tűnik, Hincz példaképéhez, Berény Róberthez hasonlóan feldolgozta az avantgárd tanulságait, s beillesztette őket alapvetően természetelvű tájképébe. A mű színvilága Berény korabeli zebegényi képeivel (*Falu vége, Ház a fenyves tövében*) rokonítható, melyeket 1935-ben a Fränkel Szalonban állított ki. A háztetők geometrikus formáinak eredetét talán Barcsay Jenő műtermében találhatnánk meg, ahol Hincz a harmincas évek elején rövid ideig vendégként dolgozott. Hincz festménye a példakép és a pályatárs korabeli műveinek méltó társa, s messze kiemelkedik a korszak szentendrei átlagterméséből.

H.S.